

Miljöbokslut 2018

Del 1 - Uppföljning av Miljömålen i Miljöplan 2014-2020

Nedan redovisas målen i miljöplanen och resultatet för 2018.

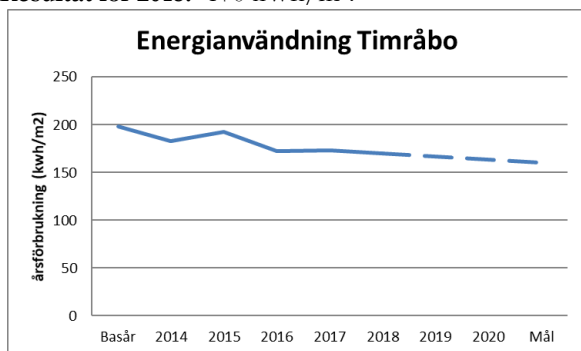
1. År 2020 har AB Timråbos energianvändning sänkts med 20 %.

År 2020 är energianvändningen lägre än 160 kWh/m² och år.

Basår 2012 = 198 kWh/m².

Ansvarig: AB Timråbo.

Resultat för 2018: 170 kWh/m².

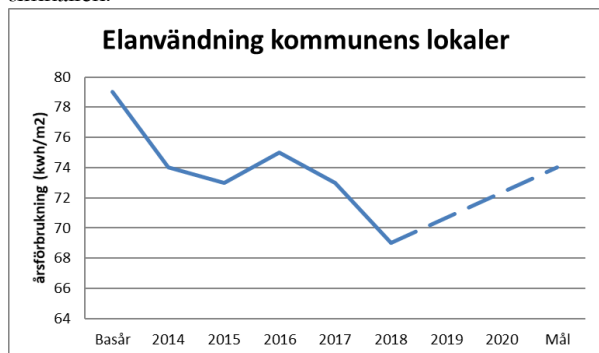
Diagrammet visar basår, resultat för 2014-2018 och streckad linje mot miljömålet. Timråbo fortsätter sitt arbete med att komma ner till 160 kWh/m², år.

2. År 2020 är elanvändningen i lokaler som sköts av kultur- och teknikförvaltningen lägre än 74 kWh/m² och år.

Basår 2010 = 79 kWh/m².

Ansvarig: Kultur- och teknknämnden.

Resultat för 2018: 69 kWh/m². Målet har uppnåtts 2015, 2017 och 2018. Resultatet för 2018 är exklusive ishallen som har en förbrukning på 133 kWh/m². Minskningen av antalet kWh/m² och år beror på verksamhetsförändringar, energibesparande åtgärder och att försäljning gjorts av simhallen.

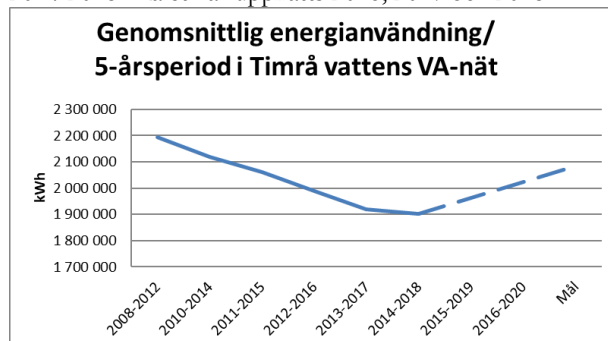
Diagrammet visar basår, resultat för 2014-2018 och streckad linje mot miljömålet. Målet har uppnåtts 2015, 2017 och 2018.

3. År 2020 är energianvändningen i Timrå Vatten AB:s vatten- och avloppsanläggningar 2 083 000 kWh/år.

Det motsvarar en minskning för befintliga anläggningar med 5 % jämfört med medeltalet 2 192 500 kWh/år för 5-årsperioden 2008-2012.

Ansvarig: Timrå Vatten AB.

Resultat för 2018: 1 902 627 kWh/år för 5-årsperioden 2014-2018. Målet har uppnåtts 2016, 2017 och 2018.

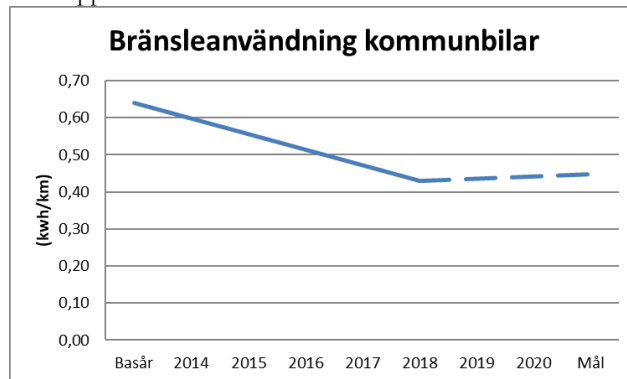
Diagrammet visar basår, resultat för 2014-2018 och streckad linje mot miljömålet. Målet uppnåtts 2016, 2017 och nu senast 2018.

4. Bränsleanvändningen (kWh/km) för transporter ska minska med 30 % till 2020 och utgöras till mer än 75 % av förnybara drivmedel.

Gäller kommunala förvaltningars personbilar och lätta lastbilar som används i tjänsten. Basåret 2012 är bränsleanvändningen 0,64 kWh/km och andelen förnybara drivmedel 19 %.

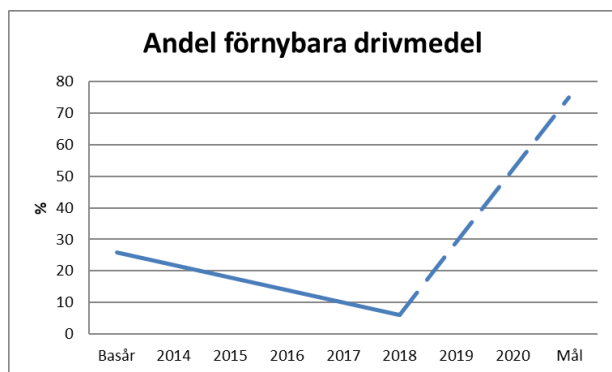
Ansvariga: Samtliga kommunala nämnder och kommunstyrelsen, samordnas av kommunstyrelsen.

Resultat för 2018: Bränsleanvändningen var 0,43 kWh/km och andelen förnybara drivmedel 6 %. Målet om att sänka bränsleanvändningen med 30 % är därmed uppnått. Målet om att öka andelen förnybara drivmedel är däremot långt ifrån uppnått.

Diagrammet visar basåret 2012 samt resultat för 2018. Målet är uppnått för 2018. Uppgifter saknas för 2014-2017.

Miljöbokslut 2018

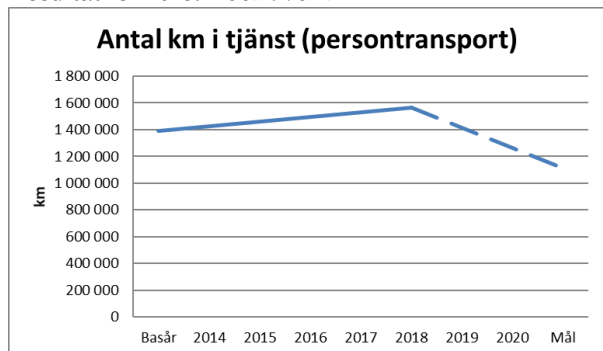
Diagrammet visar basåret 2012 och resultatet för 2018. Det är i nuläget långt kvar till måluppfyllelse. Uppgifter saknas för 2014-2017.

5. Antalet km för transporter ska minska med 20 % till 2020.

År 2020 är den sammanlagda sträckan 1 114 000 km. Gäller kommunala förvaltningars personbilar och lätta lastbilar som används i tjänsten samt privata bilar som körs i tjänsten. Basår 2012 = 1 393 000 km.

Ansvariga: Samtliga kommunala nämnder och kommunstyrelsen, samordnas av kommunstyrelsen.

Resultat för 2018: 1 562 976 km.

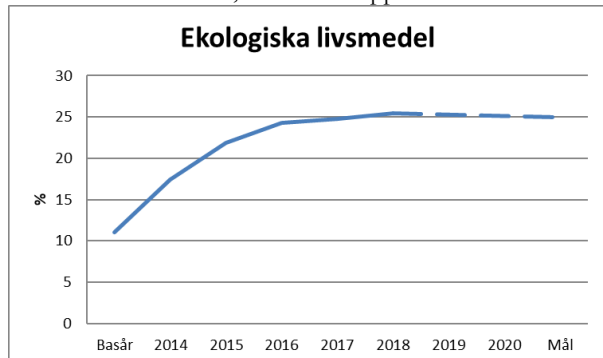
Diagrammet visar basår år 2012 och antalet km för 2018. Uppgifter saknas för 2014-2017.

6. Till 2020 ska minst 25 % av centralt inköpta matvaror vara ekologiska.

Gäller basutbudet av matvaror inköpta av centralköket till skolor, förskolor och äldreomsorg. Respektive enhets inköp av mellanmål och frukost är inte medräknat.

Ansvarig: Barn- och utbildningsnämnden.

Resultat för 2018: 25,4 %. Målet uppnåddes 2018.

Diagrammet visar basår, resultat för 2014-2018 och streckad linje mot miljömålet. 2018 uppnåddes målet.

7. 2014-2020 ska kommunen bibehålla att elanvändningen utgörs av förnybar el.

Gäller AB Timråbo, kommunens förvaltningar samt Medelpads Räddningstjänstförbund som hyr lokaler av kommunen. Undantaget är reservkraftsel som producerats av olja.

Ansvariga: Kultur- och tekniknämnden och AB Timråbo.

Resultat för 2018: Förnybar el har använts.

8. 2014-2020 ska kommunen bibehålla FSC-certifieringen för skogsbruket.

Ansvarig: Kultur- och tekniknämnden.

Resultat för 2018: Skogsbruket har varit FSC-certifierat.

9. 2014-2020 ska kommunen bibehålla att skolor och förskolor har kortare än 300 meters gångavstånd till naturmiljö.

Ansvarig: Kommunstyrelsen.

Resultat för 2018: Gångavståndet mellan skolor och förskolor till naturmiljö har varit kortare än 300 meter.

10. År 2020 behandlas 65 % av biologiskt behandlingsbart avfall (matavfall) som ingår i kommunens renhållningsansvar i en rötningsanläggning för biogas.

Detta under förutsättning att biogasverk byggs inom en radie av 20 mil. Ansvarig: Kultur- och tekniknämnden.

Resultat för 2018: Under 2018 har inget matavfall behandlats i rötningsanläggning trots att det finns biogasverk inom 20 mil.

11. År 2020 ska Timrå kommun placera sig bland de 3 främsta i kategorin förortskommuner till större städer.

Syftar på den ranking som görs av tidningen Aktuell Hållbarhet.

Ansvariga: Samtliga kommunala nämnder och kommunstyrelsen, samordnas av kommunstyrelsen.

Resultat för 2018: Rankingen har gjorts och Timrå har placerats i en ny kategori: pendlingskommun nära större stad. Placeringen blev plats 28 av 52.

Del 2 - Övriga miljöfrämjande insatser

AB Timråbo

Timråbo har höga ambitioner gällande energi och miljö. Under 2018 har den största satsningen i bolagets historia genomförts på fjärrvärmesidan, totalt har ca 32 mnkr investerats. Med det följer också helt nya möjligheter till styrning och övervakning av fastigheternas uppvärmning. Vid utgången av 2018 är nu majoriteten av bolagets fastigheter helt uppdaterade gällande styrning av värme och uppföljning av förbrukning.

Under året haft även all driftpersonal utbildats i de nya styrsystemen vilket gör det möjligt att säkerställa en bra

Miljöbokslut 2018

komfort för hyresgäster och en optimal energiåtgång i bolagets fastigheter. Den långsiktiga målsättningen är att nå 160 kWh/m² i energiförbrukning, preliminära siffror pekar att 2018 landande på 170 kWh/m² en minskning med ytterligare 2 % jämfört med 2017.

Årets avslutades med att styrelsen beslutade ansluta sig till Allmännyttans Klimatinitiativ, ett gemensamt uppdrag inom SABO-företaget. De övergripande målen är att nå en fossilfri allmännytta år 2030 samt att energianvändningen ska vara 30 % lägre år 2030 jämfört med år 2007.

MittSverige Vatten & Avfall AB

Styrelsen för MittSverige Vatten & Avfall AB har tagit beslut om att enbart köpa grön el. En hållbarhetspolicy antogs under 2018 och till den hade en handlingsplan tagits fram med aktiviteter för 2018 och 2019. Som exempel på aktiviteter kan nämnas:

- Mallar och styrdokument som säkerställer hållbara krav på leverantörer.
- Strategier inom kärnprocesser ska uppdateras.
- Medverkan i Hållbara tillsammans, med mottagande av praktikanter.
- Kampanj kranvattenmärkt samt ha aktiviteter för att öka kundernas kunskap om vad man får spola ned i avloppet.

Sundsvall Timrå Airport

En ny tillståndsprövning pågår i syfte att flygplatsen ska få ett modernt tillstånd enligt miljöbalken samt erhålla tydligare och för verksamheten mer anpassade villkor.

Villkoren för verksamheten omhändertags i flygplatsens kontrollprogram samt i rutiner och instruktioner. Sundsvall-Timrå Airport strävar ständigt efter att minska den negativa miljöpåverkan från verksamheten och arbetar målmedvetet för att åstadkomma en ständig förbättring ur miljösynpunkt.

Flygplatsen ska verka för att minska sin miljöpåverkan i så stor utsträckning som möjligt. Under 2017 investerades i ytterligare laddstolpar för elbilar. Detta innebär att privatpersoner och företag som hyr parkering på flygplatsen även kan ladda sin bil när man reser. Detta är ett steg i att underlätta för passagerare att väga investera i miljöbil, genom att bidra till utbyggnaden av laddinfrastruktur.

Flygplatsen arbetar för att minska sin förbrukning av fossila drivmedel. Därför har flygplatsen beslutat att byta ut den traditionella fossila dieseln mot ett HVO100 bränsle. Detta ger en betydande minskning av fossilt koldioxidutsläpp, då den största delen av maskinparken fungerar med den nya typen av drivmedel.

Medelpads räddningstjänstförbund

Källsorteringsstationer har upprättats där det saknats på heltidsstationerna. I syfte att få kontroll på kemikalier har inventering och uppdatering av kemikalieförteckning på Timrå brandstation och Fillans övningsanläggning genomförts. För att bidra till att minska fossila utsläpp har medarbetarna fått Skype installerat. Genom detta finns

möjlighet att i vissa fall välja distansmöten. I förstudien för projekteringen av nya brandstationer har dokument upprättats som underlättar verksamhetens miljöarbete. Räddningstjänstens förmåga att genomföra räddningsinsatser samt bedriva förebyggande arbete i samband med extrema vädersituationer har testats under året. Under vårens snösmältning bedrevs ett aktivt förebyggande informationsarbete och behovet av operativa insatser blev begränsat. Under sommararens svåra torra arbetade vi förebyggande tillsammans med Trafikverket, Skogsbolag och andra aktörer vad gäller skogsbrand. Samtidigt prövades vår förmåga att hantera skogsbränder, där strategin var snabba och kraftfulla insatser utefter aktuella brandriskvärden i Fire Weather Index. En viktig del i strategin var också att inte överlämna insatser till efterbevakning innan vi var säkra på att markägare kan hantera situationen.

Barn- och utbildningsnämnden

Utvecklingen av inköp av ekologiska livsmedel har förbättrats ytterligare under 2018. Årets inköp av ekologiska livsmedel står för 25,4 % (jämfört med 2017: 24,8 %). Miljömålet för 2020 att nå 25 % i inköp är uppnått, men arbetet för att öka andelen ekologiska livsmedelsinköp fortsätter.

Inom skol- och äldreomsorgsmåltiderna har matsvinnet uppmätts under delar av året. Detta har gett en indikation om hur det beställts livsmedel och hur eventuell överproduktion sett ut. Klimatpåverkan på maten försöker vi att ha i åtanke när livsmedel inhandlas och produceras. T ex minskas andelen kött i recept för att fylla ut grytor med morötter, linser och bönor m m, och att grönsaker inhandlas efter säsong i så stor utsträckning som möjligt.

Det finns alltid ett vegetariskt alternativ att välja på. För några år sedan infördes en vegetarisk vecka som inte blev någon succé. I höstterminens skolmatsedel finns en köttfri dag/vecka. Inom verksamheten finns det några som tar till vara på mat som stått i värmeskåp. Maten kyls ner för att användas till nya maträtter som soppa eller att värmas upp och serveras som en alternativ rätt i matsalen. I produktionsköket fryses mat som inte stått på värme in portionsvis till dem som behöver.

Skolan har ett övergripande uppdrag ur ett miljöperspektiv där eleverna ska få möjligheter både att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka, och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.

Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången utbildning har fått kunskaper om förutsättningarna för en god miljö och en hållbar utveckling, såväl som kunskaper om och förståelse för den egna livsstilens betydelse för hälsan, miljön och samhället.

Utifrån detta övergripande uppdrag bedrivs olika aktiviteter vid de olika enheterna, och omfattas av både källsortering,

Miljöbokslut 2018

översyn av matsvinn, skräpplockning såväl som temadagar inom olika miljöaspekter.

Kommunstyrelsen

Detaljplan för bioraffinaderiet i anslutning till SCA Östrands massafabrik, har under året antagits vilket möjliggör för en ökad produktion av förnybart drivmedel.

Under året har det utförts biologisk återställning i Ljustorpsån med biflöden. Ett vandringshinder har tagits bort i Hamrebäcken och en lekbotten har återskapats nedanför Lagfors kraftverk. I LONA-projektet "Åstöns naturreservat" har ett vindskydd för fågelskadning uppförts och nya informationstavlor har satts upp. I LONA-projektet "bekämpning av jättebalsamin" har bekämpning av den invasiva arten jättebalsamin skett i ett område vid Ala, Söråker. LONA-projektet "Inventering av leder" har startats upp och en inventering av leder och stigar kommer att genomföras under 2019.

Samverkansprojekt Hållbara resor som pågått i 11 organisationer i Västernorrland sedan 2015, avslutades under hösten 2018. Projektet har fokuserat på att minska koldioxidutsläppen vid tjänsteresor och arbetsresor till och från jobbet. Förutom beteendeorienterade insatser som kampanjer och tävlingar har investeringar i 4 anläggningar för distansmöteteknik gjorts, i elcyklar och cykelvagnar, cykelparkeringar, och ett fordonsbokningssystem som visar den som bokar alternativ som kollektivtrafik, cyklar och distansmöten.

Näringslivskontoret har tagit fram en policy för näringslivsutveckling, strategi för Norrlands bästa företagsklimat. Policyn ger ökat fokus på hållbarhetsfrågor som konkurrensmedel vilket ger tydliga riktlinjer för Näringslivskontoret att verka för att näringsliv och företag ser styrkan i ett aktivt arbete med miljöförbättringsåtgärder. Fastighetsägaren har bytt fönsterlister i Näringslivskontorets lokaler vilket minskar kostnaderna för uppvärmning. Näringslivskontoret har själva bytt från halogen till LED-belysning i café-delen. Detta ger lägre elkostnad. I samband med externa konferenser och möten har Näringslivskontoret åkt kollektivt i högre utsträckning än tidigare och samåkt mer. För att stärka besöksnäringens företag har information, inspiration och kompetenshöjande insatser gällande miljö och hållbarhet genomförts. Detta är en del av branschrådet inom ramen för destinationsarbetet.

Energi- och klimatrådgivaren har under året påbörjat arbete i ett insatsprojekt om solceller som drivs av Energimyndigheten. I projektet har bland annat studiecirkel för solceller anordnats.

Kultur- och tekniknämnden

För att få en sänkt energianvändning och i vissa fall för att få en bättre inomhusmiljö har ett flertal åtgärder genomförts. Matsalsbyggnaden på Ala skola har fått nya fönster och ventilationen har byggts om. Tallnäs förskola Röd har fått nya fönster och ytterdörrar, Ljustorps skola har fått en bergvärmepump installerad och ny utebelysning (LED) har

installerats på Böle skola. Åtgärderna har totalt kostat 3 485 000 kr.

För att minska risken för utsläpp av kemikalier samt för att upprätthålla god bebyggd miljö har 40 stycken skrotbilar tagits om hand i kommunen. LED-vägmaturer har installerats till en kostnad av 50 000 kr.

Genom investering i nya pumpar och nytt ställverk i Torsbodas pumpanläggning möjliggörs energibesparingar. Åtgärderna har kostat 2 000 000 kr. Förutsättningar har skapats för fler aktörer att använda industriparet i Vivsta vilket möjliggör sänkt klimatpåverkan.

Socialförvaltningen

Genom att använda LMO- LifeCare Mobil Omsorg (nyckelfri hemtjänst med optimal digital planering) har antalet onödiga resor till brukare då dagsplaneringen uppdateras i realtid i mobilen minskat. Pappershanteringen har även den minskat.

Socialnämnden beslutade i december 2018 att justera riktlinjerna så att trygghetskameror ska vara det första alternativ vid trygghetsbesök/tillsyn som erbjuds då en person ansöker om tillsyn. Detta medför ett ökat användande av trygghetskameror i ordinärt boende (hemtjänst) och minskar antal resor för tillsyn.

Ökat användning av webutbildningar och möten via Skype har minskat antal resor.

Miljö och byggnadsnämnden

Ett flertal företagsbesök har utförts i Timrå inom projektet Incitament för energieffektivisering. Projektet drivs av länsstyrelsen och samverkan har förutom med miljöinspektörer och energi- och klimatrådgivare i kommunen även gjorts med Energikontoret Västernorrland. Besöken hos företagen har gjorts enligt metoden motiverande samtal.

Miljö- och byggkontoret har utfört tillsyn enligt miljöbalken inom flera olika branscher med miljö- och hälsopåverkan. Vår tillsyn är ett förebyggande arbete som syftar till att förebygga till mark, vatten och luft ska minska och att påverkan på människors hälsa ska minimeras. Under året har vi arbetat med tillsyn på dagvattenrening och utsläpp till vattenrecipienter. Vi arbetar också förebyggande i verksamheter där barn och äldre vistas samt vid nyetableringar.

Miljöbokslut 2018

Fakta om miljöbokslutet

Miljöbokslutet är uppdelat i två delar, den första delen redovisar 2018 års uppföljning för Timrå kommuns Miljöplan 2014-2020 och den andra redovisar övriga miljöförbättrande åtgärder som kommunala bolag och nämnder genomfört under året.

Riksdagen har fastställt Sveriges miljö kvalitetsmål för en hållbar utveckling. För att Sverige ska nå miljö kvalitetsmålen behöver företag, myndigheter, organisationer och kommuner med flera, engagera sig och ta sin del av ansvaret.

I Vision 2025 som tagits fram under 2015 är ett av de fem fokusområden; Erbjud livskvalitet med en mångfald av upplevelser, en trygg tillvaro och ett klimatsmart liv.

För Timrå kommuns Miljöplan 2014-2020 har tre preciserade fokusområden pekats ut som kommunens fortsatta miljöstrategiska arbete inriktas mot:

- Energieffektiv verksamhet
- Klimatsmart verksamhet
- Attraktiv och tillgänglig naturmiljö

Till fokusområdena har elva konkreta, mätbara mål tagits fram och uppföljningen redovisas under nästa rubrik. Ett effektivt genomförande gör att målen bidrar till att kommunen efter 2020 tar ytterligare ett avgörande steg mot ett hållbart samhälle.

I Timrå kommun organiseras miljöarbetet under varje enskild nämnd/styrelse. Ansvarig för uppföljning och samordning av kommunens övergripande miljöarbete är kommunstyrelsen.

Nyckeltal för SekomY har inte kunnat tas med i miljöbokslutet eftersom de tas fram först i slutet av mars.